

SULAWE Опис модуля

Код Module 2	Назва модуля Благополуччя тварин
------------------------	--

1. Навчальні цілі модуля

Qualification objectives

Формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь і навичок, пов'язаних із впровадженням благополуччя тварин у тваринництво.

Summary of the Content

Which professional, methodological, practical and interdisciplinary contents will be delivered?

Освітній компонент «Благополуччя тварин» вивчає комплекс понять, щодо фізичного, психічного і природного стану тварини в певний момент життя і можливість задовольняти свої потреби. Алгоритм впливу чинників зовнішнього середовища на організм тварини. Адаптацію організму тварин та функціонування у часовому і просторовому ритмі. Окрім того, профілактику захворювань, лікування, надання належного притулку, утримання, годівлі, гуманного поводження, використання і забою. Оцінку умов утримання тварин за різних технологічних підходів.

Мета: оволодіння здобувачами освіти професійними, науково-дослідницькими компетентностями, необхідними для інноваційної професійної, науково-дослідницької діяльності та впровадження сучасних технологій у тваринництві в цілому, та ветеринарній медицині зокрема.

Програма освітнього компонента вміщує навчальний матеріал, що обґрунтовує завдання професійної діяльності фахівців ветеринарної медицини і технології виробництва та переробки продукції тваринництва та охоплює етичний, ветеринарний, правовий та психологічний аспекти благополуччя тварин.

Програмою передбачене вивчення теоретичних основ благополуччя, етології, умов утримання тварин, гуманного забою та еутаназії згідно національних та європейських вимог.

Teaching/learning forms (summary)

Лекції, лабораторні/практичні заняття, семінар, екскурсія, майстер-клас, самостійна робота (в тому числі контрольна).

2. Передумови участі

Knowledge, skills, competences	Which knowledge, skills, competences are required for successful participation? Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування в студентів необхідних знань і навичок:
---------------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність проводити заходи щодо захисту здоров'я та забезпечення благополуччя сільськогосподарських тварин. - Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин. - Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей. - Знати морфологію, фізіологію та біохімію різних видів тварин для реалізації ефективних технологій виробництва і переробки їх продукції. - Знати особливості захисту населення від небезпечних патогенів; - Знати процеси виробництва біотехнологічної продукції; - Володіти методиками ідентифікації небезпек, класифікації джерел небезпечних впливів; - Здатність застосовувати знання з фізіології та біохімії для встановлення фізіологічного стану та потреб тварин різних видів; - Здатність володіти знаннями щодо місця і ролі фахівця у збереженні здоров'я тварин і людини; - Здатність володіти знаннями щодо особливості фізіологічних процесів, які пов'язані з поведінкою; - Здатність володіти знаннями щодо шляхів впливу тваринницьких об'єктів на навколишнє середовище;
Підготовка до модуля	<ol style="list-style-type: none"> 1. Broom DM. Animal welfare: an aspect of care, sustainability, and food quality required by the public. J Vet Med Educ. 2010 Spring;37(1):83-8. doi: 10.3138/jvme.37.1.83. PMID: 20378884. 2. Korzh OP Ethology of animals: a textbook. - Sumy: University Book, 2011. - 236 p. 3. Koziy V. I. Animal welfare (historical, scientific and normative aspects): a study guide / Vasyl Ivanovich Koziy. – Bila Tserkva, 2012. – 319 p. 4. Singer P. Liberation of animals / Peter Singer; lane. from English Kateryna Humeniuk. - Kyiv: Pabulum, 2019. 456 p. 5. Zubchenko N. I. International legal cooperation of the state in the sphere of ensuring the welfare of animals and their protection from cruelty: monograph / N.M. I. Zubchenko; under science ed. T. R. Korotky. – Odesa: Phoenix, 2016. – 284 p.

3. Посилання на модуль зі сталого розвитку

Зміст

Які аспекти сталого розвитку (економічні, екологічні, соціальні) розглядатимуться?

Благополуччя тварин, один із найважливіших аспектів сталого розвитку тваринництва, що формує систему підходів до факторів зовнішнього середовища для адаптації тваринного організму за умов технологічного навантаження. Окремими аспектами, які визначають сталість розвитку є складові комфортних умов утримання тварин. Особливе місце у системі вивчення сталого розвитку благополуччя тварин є оволодіння стандартами благополуччя тварин, які асоціюються з безпечністю і високою якістю продукції, отриманої від них. Вивчення та оволодіння концепцією «п'яти свобод» - свобода від болю, травм та хвороб; свобода від голоду та спраги; свобода від дискомфорту та стресу; свобода від страху і страждань; свобода у відтворенні природньої поведінки відповідно до вимог Всесвітньої Організації Охорони Життя Тварин.

4. Екзаменаційні показники (передумови для нарахування залікових балів)

Вид та тривалість (хв)	Частка %
письмовий іспит (90) :	LNUVMB: 50% : 50% PSAU: 80% : 20% NUBiP: 70% : 30% V. Dahl EUNU: 60% : 40%

5. Організація

Responsible for the module Prof. Dr. please insert the name: LNUVMB: Надія Магрело PSAU: Світлана Усенко NUBiP: Наталя Прокопенко V. Dahl EUNU: Людмила Пархоменко		
Type of the module LNUVMB, PSAU, V. Dahl EUNU: 204, 211 – compulsory NUBiP: 204 elective	Regular cycle Annually	Duration 1 Semester
Admission requirements 204: Bachelor's / Master's degree 211: Master's degree	ECTS-бали 4 ECTS	Присутність на семестрових тижневих годинах 4
Навантаження 4 ECTS x 30 годин = 120 годин – загальне навантаження, з наступним розподілом		
Присутність/ Контакти 40-62 годин / 33-50%	Підготовка/контроль/самостійна робота 80 - 58 годин / 67-50%	Завдання/Групова робота 0

6. Оформлення модуля

Підтеми	
1	Добробут тварин у тваринництві (біологічні, фізіологічні, етологічні аспекти)
2	Національні та міжнародні правові наслідки та обмеження щодо добробуту тварин
3	Сучасні та інноваційні методи/технології для підвищення та оцінки добробуту тварин у тваринництві
4	Добробут тварин при транспортуванні та торгівлі живими тваринами
5	Забій тварин, евтаназія

6.1. Опис підтем

Код Subtopic 1	Добробут тварин у тваринництві (біологічні, фізіологічні, етологічні аспекти)
-------------------	---

6.2. Оформлення підтем

Результати навчання

Які знання та навички необхідно отримати для досягнення навчальних цілей модуля?
Яким компетентностям це сприятиме?

Після завершення вивчення підтеми студент отримає необхідні знання та навички для розуміння та вирішення проблем пов'язаних з благополуччям тварин. Зокрема Розуміння фізіологічних аспектів різних видів тварин та їх природніх потреб. Знання про фізіологію та поведінку тварин, про догляд за ними, про методи та системи утримання тварин, які забезпечують фізичний та психічний стан здоров'я тварин, фізіологічні та поведінкові ознаки стресу у різних видів тварин, основних принципів та концепції благополуччя, принципів «5 свобод». Отримають навички оцінювати фізіологічний стан тварини та її фізіологічні потреби, щоденного догляду за тваринами та етичні принципи взаємодії з ними, застосовувати знання про методи та системи утримання тварин, які забезпечують фізичний та психічний стан здоров'я тварин на практиці. Оволодіють методами визначення рівня стресу на основі етологічного профілю та шляхів його профілактики, вмінням застосовувати знання основних принципів та концепції благополуччя тварин у виробничих умовах та проводити оцінку умов утримання тварин на основі принципів «5 свобод».

Зміст

Який професійний, методичний, практичний та міждисциплінарний зміст охоплює підтема?

- Визначення добробуту тварин як науки, методи досліджень, головні завдання, основні принципи концепції:
  - Значення принципу 5-ти свобод. Індикатори хорошого і поганого благополуччя.
  - Стрес і адаптація при оцінці сучасних технологій утримання тварин.
- Визначення етології як дисципліни, цілі, завдання і методи досліджень:
  - Основоположники етології.
  - Форми поведінки тварин індивідуальної, репродуктивної, соціальної.
  - Організація угруповань та соціальна поведінка тварин.
  - Комунікація тварин (обмін інформації), класифікація повідомлень які використовують тварини.
- Онтогенез поведінки тварин, як результат взаємодії генотипу і середовища:

- Основні безумовні рефлексії, сформовані в процесі еволюції, та їх значення для забезпечення постійної адаптації тварин до змін умов зовнішнього середовища та виживання.
- Екстраполяційна поведінка тварин та поведінка в екстремальних ситуаціях.
- Формування позитивної поведінки у тварин.
- Поведінка тварин залежно від факторів зовнішнього середовища.
- Зоопсихологія:
  - Предмет і завдання зоопсихології.
  - Історія розвитку науки.
  - Двоєка детермінація психіки тварин.
  - Пам'ять і емоції тварин.
- Методи дослідження благополуччя тварин при сучасних технологіях виробництва продукції тваринництва
- Методи етологічних досліджень. Вивчення змін фізіологічних показників
- Основи етології продуктивних та не продуктивних тварин
- Особливості забезпечення природних етологічних і добробутних потреб організму тварин у тваринництві
- Значення природних етологічних потреб організму тварин.
- Поведінка тварин залежно від факторів зовнішнього середовища
- Фактори, які істотно впливають на зміни поведінки, продуктивності і здоров'я тварин

Форми викладання/навчання

напр. проблемна лекція, лекція-діалог, бінарна лекція, лекція-консультація, семінар (з вправою), лабораторна робота, проект, екскурсія, практикум, майстер-клас, практикум (для творчих особистостей) тощо.

Lecture, workshop, independent work

Методи викладання/навчання

Лекції, дискусії, групова робота, коучинг навчальної групи, кейс-аналіз, презентації, використання технологій, використання різних методів оцінки, самостійна робота

Lecture, presentation, discussion, independent work

Література/навчальні матеріали

Література, обладнання, програмне забезпечення

1. Broom DM. Animal welfare: an aspect of care, sustainability, and food quality required by the public. J Vet Med Educ. 2010 Spring;37(1):83-8. doi: 10.3138/jvme.37.1.83. PMID: 20378884.
2. Korzh OP Ethology of animals: a textbook. - Sumy: University Book, 2011. - 236 p.
3. Koziy V. I. Animal welfare (historical, scientific and normative aspects): a study guide / Vasyl Ivanovich Koziy. – Bila Tserkva, 2012. – 319 p.
4. Marçal-Pedroza MG, Canozzi MEA, Campos MM, Sant'Anna AC. Effects of dairy cow temperament on milk yield: a systematic review and meta-analysis. J Anim Sci. 2023 Jan 3;101: skad099. doi: 10.1093/jas/skad099. PMID: 37004202; PMCID: PMC10158527.

Інше

Educational aids, practical visits, guest lecturers

6.3. Organisation of the sub-topic

ECTS-бали 1,6	Семестр Тиждень Години 4	Групування/ Ні	Рекомендований навчальний семестр LNUVMB: 204 – 3; 211 - 3 PSAU: 204 – 3; 211 - 3 NUBiP: 204 - 2 V. Dahl EUNU: 204 – 1; 211 – 3	Мова Українська
Навантаження 1,6 ECTS-бал x 30 годин = 48 годин, з наступним розподілом				
Lectures 8 годин /17%		Practical Tasks/Group work 16 годин / 33%		Preparation/ follow up/ self-study 24 годин / 50%

6.1. Опис підтем

Код Subtopic 2	Національні та міжнародні правові наслідки та обмеження щодо добробуту тварин
-------------------	---

6.2. Оформлення підтем

<p>Результати навчання Які знання та навички необхідно отримати для досягнення навчальних цілей модуля? Яким компетентностям це сприятиме?</p> <p>Після вивчення підтеми студент отримає необхідні знання щодо національних та міжнародних нормативно-правових та регуляторних документів, які регламентують благополуччя тварин. Зможе на практиці визначати та захищати права тварин відповідно до чинного національного та міжнародного законодавства, розбирати складні юридичні тексти та визначати їхні основні положення і вимоги, аналізувати вплив правових норм на благополуччя тварин та розробляти рекомендації для їх поліпшення, аналізувати вплив міжнародних правових норм та стандартів на благополуччя тварин та розробляти рекомендації для їх поліпшення, ефективно використовувати різні джерела для отримання актуальної інформації щодо благополуччя тварин та відповідного законодавства. Ці компетентності допоможуть студентам використовувати юридичні та регуляторні інструменти для покращення стану тварин та забезпечення їхнього належного благополуччя.</p>
<p>Зміст Який професійний, методичний, практичний та міждисциплінарний зміст охоплює підтема?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Національні та міжнародні нормативно-правові та регуляторні документи у благополуччі тварин - Європейські та національні громадські організації з питань біоетики, добробуту і захисту тварин - Імплементация Європейських стандартів щодо благополуччя тварин в українське законодавство

Форми викладання/навчання

напр. проблемна лекція, лекція-діалог, бінарна лекція, лекція-консультація, семінар (з вправою), лабораторна робота, проект, екскурсія, практикум, майстер-клас, практикум (для творчих особистостей) тощо.

Lecture, seminar, лабораторні/практичні заняття, independent work

Методи викладання/навчання

напр., лекція, дискусія, вправа, тренування навчальної групи, кейс-аналіз, ділова гра, рольова гра, групова робота, презентації, проектна робота

Lecture, presentation, case analysis, group work, discussion

Література/навчальні матеріали

Література, обладнання, програмне забезпечення

1. European Commission, 2022a. Factual summary of the online public consultation in support to the fitness check and revision of the EU animal welfare legislation, Ref. Ares(2022)2359311 – 30 March 2022. EU, Brussels, Belgium.
2. European Commission, 2022b. Working document of Commission's staff: Fitness Check, summary – The EU animal welfare legislation. 4 October 2022, SWD (2022) 329 final; Retrieved on 11 July 2023 from https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12400-Tierschutz-Bewertung-der-EU-Vorschriften-Eignungspruefung_de.
3. European Council, Regulation (EU) 2017/625 of the European Parliament and of the Council of 15 March 2017 on official controls and other official activities performed to ensure the application of food and feed law, rules on animal health and welfare, plant health and plant protection products, amending Regulations (EC) No 999/2001, (EC) No 396/2005, (EC) No 1069/2009, (EC) No 1107/2009, (EU) No 1151/2012, (EU) No 652/2014, (EU) 2016/429 and (EU) 2016/2031 of the European Parliament and of the Council, Council Regulations (EC) No 1/2005 and (EC) No 1099/2009 and Council Directives 98/58/EC, 1999/74/EC, 2007/43/EC, 2008/119/EC and 2008/120/EC, and repealing Regulations (EC) No 854/2004 and (EC) No 882/2004 of the European Parliament and of the Council, Council Directives 89/608/EEC, 89/662/EEC, 90/425/EEC, 91/496/EEC, 96/23/EC, 96/93/EC and 97/78/EC and Council Decision 92/438/EEC (Official Controls Regulation). Retrieved on 11 July 2023 from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017R0625>.
4. Zubchenko N. I. International legal cooperation of the state in the sphere of ensuring the welfare of animals and their protection from cruelty: monograph / N.M. I. Zubchenko; under science ed. T. R. Korotky. – Odesa: Phoenix, 2016. – 284 p.
5. Butkevich O. V. Modern legal trends and international obligations of Ukraine in the field of animal protection. Scientific report. – UAMP, KNUTSH, IMV KNUTSH. - Kyiv, 2015. - 24 p.
6. Korobko, I. I. Enshrining humane attitude towards animals in the Constitution of Ukraine, as a necessary step on the way to European integration of Ukraine / I. I. Korobko // Legislation and international legal obligations of Ukraine in the field of animal protection: problems of compliance: theses addendum. international science and practice conference (Kyiv, June 17, 2015). - Kyiv, 2015. - P. 20-23.
7. Korobko I. I. International legal standards of animal welfare: dissertation. ... candidate law of science : 12.00.11 / I. I. Korobko; Kyiv National University named after Taras Shevchenko. - Kyiv, 2016. - 257 p.

Інше

напр., навчальні посібники, онлайн-частини, практичні візити, запрошені експерти тощо.

Practical visits, educational posts, guest lecturers

6.3. Organisation of the sub-topic

ECTS-бали 0,6	Семестр Тиждень Години 4	Групування/ Ні	Рекомендований навчальний семестр LNUVMB: 204 – 3; 211 - 3 PSAU: 204 – 3; 211 - 3 NUBiP: 204 - 2 V. Dahl EUNU: 204 – 1; 211 – 3	Мова Українська
Навантаження 0,6 ECTS-бал x 30 годин = 18 годин, з наступним розподілом				
Lectures 2 годин / 11%		Practical Tasks/Group work 6 годин /33%		Preparation/ follow up/ self-study 10 годин /56%

6.1. Опис підтем

Код Subtopic 3	Сучасні та інноваційні методи/технології для підвищення та оцінки добробуту тварин у тваринництві
--------------------------	---

6.2. Оформлення підтем

<p>Результати навчання Які знання та навички необхідно отримати для досягнення навчальних цілей модуля? Яким компетентностям це сприятиме?</p> <p>Після вивчення підтеми студент отримає необхідні знання та навички для розуміння та вирішення проблем пов'язаних з сучасними та інноваційними методами/технологіями для підвищення та оцінки благополуччя. А саме: знання про інноваційні технології, розуміння сучасних методів та технологій, які використовуються для поліпшення умов утримання тварин, ознайомлення з новітніми розробками у сфері годівлі, ветеринарії, технологій утримання та інших інноваційних підходів. Навички в оцінці та моніторингу благополуччя тварин, тобто вивчення методів оцінки фізіологічного та психологічного стану тварин та розвиток навичок моніторингу та визначення показників благополуччя у різних умовах утримання. Ознайомлення з використанням різних технологій у ветеринарії, селекції, генетиці та інших галузях тваринництва. Навчатися на практиці використовувати технічні пристрої для вимірювання та контролю умов утримання та благополуччя тварин. Оволодіють навичками збору та обробки даних для визначення ефективності та впливу інноваційних методів на благополуччя тварин, аналізу результатів досліджень та розробки рекомендацій для покращення умов утримання. Вивчать інноваційні підходи, спрямовані на зменшення негативного впливу тваринництва на навколишнє середовище.</p> <p>Отримання цих компетентностей дозволить студентам ефективно впроваджувати інноваційні підходи в галузі тваринництва, покращувати умови утримання та сприяти благополуччю тварин.</p>
Зміст

Який професійний, методичний, практичний та міждисциплінарний зміст охоплює підтема?

- Принципи благополуччя у технології виробництва продукції скотарства
- Принципи благополуччя у технології виробництва продукції свинарства
- Принципи благополуччя у технології виробництва продукції птахівництва
- Принципи благополуччя у технології виробництва продукції дрібних тварин */вівчарство, козівництво та звірівництво/*
- Оцінка благополуччя тварин за виробництва молока
- Оцінка благополуччя тварин за виробництва м'яса
- Оцінка благополуччя тварин за виробництва яєць
- Підвищення благополуччя тварин молочному скотарстві;
- Підвищення благополуччя тварин свинарстві;
- Підвищення благополуччя за виробництва м'яса птиці;
- Підвищення благополуччя птиці за виробництва харчових яєць;
- Підвищення благополуччя тварин у вівчарстві та козівництві;
- Підвищення благополуччя тварин у кролівництві та хутровому звірівництві;
- Підвищення благополуччя тварин у конярстві;
- Підвищення благополуччя тварин у бджільництві;
- Підвищення благополуччя у рибництві та аквакультури;
- Принципи благополуччя в догляді за непродуктивними тваринами.

Форми викладання/навчання

напр. проблемна лекція, лекція-діалог, бінарна лекція, лекція-консультація, семінар (з вправою), лабораторна робота, проєкт, екскурсія, практикум, майстер-клас, практикум (для творчих особистостей) тощо.

Лекція, лабораторні/практичні заняття

Методи викладання/навчання

напр., лекція, дискусія, вправа, тренування навчальної групи, кейс-аналіз, ділова гра, рольова гра, групова робота, презентації, проєктна робота

лекція, дискусія, вправа, групова робота, презентації

Література/навчальні матеріали

Література, обладнання, програмне забезпечення

1. Council Directive 2008/120/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of pigs. Official Journal L 47, 18.02.2009. P. 5–13.
2. Council Directive 2008/120/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of calves. Official Journal L 10, 11.01.2009. P. 07–0013.
3. Council Directive 1999/74/EC of 19 July 1999 laying down minimum standards for the protection of laying hens. Official Journal L 203, 03.08.1999. P. 0053–0057.
4. Council Directive 2007/43/EC of 28 June 2007 laying down minimum rules for the protection of chickens kept for meat production, art 3. Official Journal L 47, 18.02.2009. P. 5–13.
5. Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes. – Official Journal L 221, 08.08.1998. p. 0023– 0027.
6. Council Regulation (EC) No 1/2005 of 22 December 2004 on the protection of animals during transport and related operations and amending Directives 64/432/EEC and 93/119/EC and Regulation (EC) No 1255/97. L 3, 05.01.91. P. 0001–0042
7. Banhazi T. and Santhanam B., 2013. Practical evaluation of cleaning methods that could be implemented in livestock buildings in livestock housing: modern management to ensure

optimal health and welfare of farm animals. Livestock housing: Modern management to ensure optimal health and welfare of farm animals. Wageningen Academic Publishers, 123-148.

8. Søren Saxmose Nielsen, Julio Alvarez, Dominique Joseph Bicout, Paolo Calistri, Elisabetta Canali, Julian Ashley Drewe, Bruno Garin-Bastuji, Jose Luis Gonzales Rojas, Christian Gortazar Schmidt, Mette S Herskin, Miguel Ángel Miranda Chueca, Barbara Padalino, Paolo Pasquali, Helen Clare Roberts, Hans Spoolder, Karl Stahl, Antonio Velarde, Arvo Viltrop and Christoph Winckler, 2023 Welfare of dairy cows. EFSA Journal. Volume 21, Issue 5, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.7993>

The Welfare of Cattle. 2019. Edited By Terry Engle, Donald J. Klingborg, DVM, Bernard E. Rollin. 368 p.

9. Osnovy biobezpeky ta blahopoluchchia tvaryn: monohrafiia / Nedosiekov V.V., ta in. NUBiP Ukrainy, 2021 r. 233 s.

10. Kushnerenko V.H., Zhmurovskiy I.O. Polipshennia umov utrymanna velykoi rohatoi khudoby v umovakh zmin klimatu Tavriiskiyi naukoviy visnyk Vyp. 109. Ch.2. 2019. S.67-79.

11. Zhukorskiy O.M. Pohodno-klimatychni ta tekhnolohichni chynnyky utrymanna miasnoi khudoby. Kyiv: Ahrarna nauka, 2012. 162 s. 12. Vidomchi normy tekhnolohichnoho proektuvannya. «Skotarski pidpriemstva (kompleksy, fermy, mali fermy)». VNTP-APK-01.05. K.: Minahropolityky, 2005. 111s.

Інше

напр., навчальні посібники, онлайн-частини, практичні візити, запрошені експерти тощо.
Practical visits, educational posts, guest lecturers, farm visits

6.3. Organisation of the sub-topic

ECTS-бали 1,2	Семестр Тиждень Години 4	Групування/ Ні	Рекомендований навчальний семестр LNUVMB: 204 – 3; 211 - 3 PSAU: 204 – 3; 211 - 3 NUBiP: 204 - 2 V. Dahl EUNU: 204 – 1; 211 – 3	Мова Українська
Навантаження 1,2 ECTS-бал x 30 годин = 306годин, з наступним розподілом				
Lectures 8 годин / 22%		Practical Tasks/Group work 6 годин /17%		Preparation/ follow up/ self-study 22 годин /61%

6.1. Опис підтем

Код Subtopic 4	Добробут тварин при транспортуванні та торгівлі живими тваринами
--------------------------	--

6.2. Оформлення підтем

Результати навчання

Які знання та навички необхідно отримати для досягнення навчальних цілей модуля?
Яким компетентностям це сприятиме?

Після вивчення підтеми студент отримає необхідні знання та навички для розуміння та вирішення проблем пов'язаних з благополуччям тварин при транспортуванні та торгівлі живими тваринами. Студенти навчатимуться розуміти фізіологічні потреби різних видів тварин та як вони реагують на стресові ситуації, пов'язані з транспортуванням та

торгівлею тварин. Ознайомляться з національними та міжнародними законами та стандартами, що регулюють транспортування і продаж тварин та включають правила забезпечення їх безпеки та благополуччя. Зрозуміють технічні аспекти транспортування тварин, включаючи вибір транспортних засобів, створення оптимальних умов для тварин, врахування температурних та атмосферних умов, етичні аспекти транспортування і продажу тварин та відповідальне ставлення до їхнього добробуту. Вивчать поведінку тварин у стресових ситуаціях та способи зменшення негативного впливу транспортування на їхній психічний стан. Дізнаються про основи ветеринарної медицини та перевірку здоров'я тварин перед під час та після транспортування.

Зміст

Який професійний, методичний, практичний та міждисциплінарний зміст охоплює підтема?

- Принципи благополуччя при транспортуванні та торгівлі живими тваринами:
  - Загальні проблеми та стресові фактори, з якими стикаються тварини під час транспортування.
  - Процедури обробки та завантаження тварин.
  - Тривалість і умови транспортування.
  - Допустимий простір і щільність посадки.
- Оцінка благополуччя тварин при транспортуванні різними вилами транспорту
- Оцінка благополуччя при торгівлі живими тваринами
- Методи оцінки стресу та фізичного стану тварин під час транспортування та торгівлі

Форми викладання/навчання

напр. проблемна лекція, лекція-діалог, бінарна лекція, лекція-консультація, семінар (з вправою), лабораторна робота, проект, екскурсія, практикум, майстер-клас, практикум (для творчих особистостей) тощо.

Лекція, лабораторні/практичні заняття, семінар

Методи викладання/навчання

напр., лекція, дискусія, вправа, тренування навчальної групи, кейс-аналіз, ділова гра, рольова гра, групова робота, презентації, проектна робота

Лекція, презентації, дискусія

Література/навчальні матеріали

Література, обладнання, програмне забезпечення

1. Animals' Angels, 2020. Why exports of live 'farm' animals to non-EU countries should not be permitted without adequate animal welfare guarantees. Policy brief. Retrieved on 11 July 2023 from <https://www.animals-angels.de/projekte/tiertransporte/eu-exporte.html>
2. Cirsovius, T., 2021. Legal opinion. Does an animal welfare-motivated ban on exporting livestock from Germany to animal welfare high-risk states raise legal concerns? Retrieved on 11 July 2023 from https://media.4-paws.org/7/8/a/b/78ab83eed5646e9496d851cb1fa249013556e6b5/VIERPOTEN_Rechtsgutachten_Tiertransporte_in_Drittstaaten_2021.pdf.
3. European Commission/EFSA, DG Health and Consumer Protection, Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare (SCAHAW), 2002. Report on the welfare of animals during transport (details for horses, pigs, sheep, and cattle) Brussels, 11 March 2002. Retrieved on 11 July 2023 from https://food.ec.europa.eu/system/files/2020-12/sci-com_scah_out71_en.pdf.
4. European Commission/EFSA, Scientific Panel on Animal Health and Welfare (AHAW), 2004. Opinion on a request from the Commission related to the welfare of animals during

transport, EFSA-Journal (2004) 44, pp. 1–36. Retrieved on 11 July 2023 from <https://www.efsa.europa.eu/de/efsajournal/pub/1966>.

5. European Commission/EFSA, Panel on Animal Health and Welfare (AHAW), 2022. Scientific Opinion: Welfare of cattle during transport, adopted on 30 June 2022, digital object identifier (doi): [10.2903/j.efsa.2022.7442](https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7442). EFSA Journal 20, 7442.

6. European Parliament/Committee of Inquiry into the Protection of Animals During Transport (ANIT). Rapporteurs: Buda, D., Carvalhais, I. 2021. Draft report investigating alleged breaches and maladministration of Union law relating to the protection of animals during transport inside and outside the Union, (2020/ 2269(INI)), 2020/2269(INI). Retrieved on 11 July 2023 from https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0350_EN.html.

7. Marahrens, M., Kernberger-Fischer, I., 2021. The practices of animal welfare during transport in third countries: an overview. Study requested by the ANIT Committee. Retrieved on 11 July 2023 from [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690877/IPOL_STU\(2021\)690877_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690877/IPOL_STU(2021)690877_EN.pdf).

Інше

напр., навчальні посібники, онлайн-частини, практичні візити, запрошені експерти тощо.

Навчальні посібники, практичні візити

6.3. Organisation of the sub-topic

ECTS-бали 0,3	Семестр Тиждень Години 4	Групування/ Так/Ні	Рекомендований навчальний семестр LNUVMB: 204 – 3; 211 - 3 PSAU: 204 – 3; 211 - 3 NUBiP: 204 - 2 V. Dahl EUNU: 204 – 1; 211 – 3	Мова Українська
Навантаження 0,3 ECTS-бал x 30 годин = 9 годин, з наступним розподілом				
Lectures 2 годин / 22%		Practical Tasks/Group work 4 годин /45%	Preparation/ follow up/ self-study 3 годин /33%	

6.1. Опис підтем

Код Subtopic 5	Назва підтеми Забій тварин, еутаназія
-------------------	--

6.2. Оформлення підтем

Результати навчання

Які знання та навички необхідно отримати для досягнення навчальних цілей модуля?
Яким компетентностям це сприятиме?

Після вивчення під теми студент отримає необхідні знання та навички для розуміння та вирішення проблем пов'язаних з забоєм та еутаназією тварин. А саме знання анатомії та фізіології тварин, що стосуються процесу забою та етаназії. Розуміння різних методів забою та етаназії, включаючи їх вплив на тіло та благополуччя тварин. Вивчить сучасні технологій та інновацій у галузі забою та етаназії тварин, які спрямовані на поліпшення процесів та зменшення страждань тварин. Отримає розуміння етичних питань, пов'язаних із забоєм та етаназією тварин, отримає розуміння впливу культурних та

соціальних чинників на сприйняття та практики забою та евтаназії тварин. Ознайомиться з законодавством та правилами, які регулюють забій та евтаназію тварин у різних країнах. Зрозуміє роль ветеринарних спеціалістів у забезпеченні гуманного та етичного відношення до тварин, ознайомиться з ветеринарними аспектами евтаназії та процедурою забою та аспектів, пов'язаних із захистом прав тварин та гуманітарною обробкою тварин під час забою та евтаназії.

Зміст

Який професійний, методичний, практичний та міждисциплінарний зміст охоплює підтема?

- Забій тварин, евтаназія:
  - Наукові дані, законодавчі акти, етичні положення та критичні положення забою тварин.
  - Вимоги до транспортування тварин на забій, перетримка тварин.
  - Методи гуманного забою.
  - Причини, потреба та рішення щодо проведення WSPA методів евтаназії собак та кішок.
- Гуманний забій господарських тварин
- Гуманна евтаназія
- Альтернативні методи забою та евтаназії тварин

Форми викладання/навчання

напр. проблемна лекція, лекція-діалог, бінарна лекція, лекція-консультація, семінар (з вправою), лабораторна робота, проект, екскурсія, практикум, майстер-клас, практикум (для творчих особистостей) тощо.

Лекція, лабораторні/практичні заняття, семінар

Методи викладання/навчання

напр., лекція, дискусія, вправа, тренування навчальної групи, кейс-аналіз, ділова гра, рольова гра, групова робота, презентації, проектна робота

Лекція, презентації

Література/навчальні матеріали

1. Veterinary euthanasia techniques (a practical guide) /Kathleen A. Cooney, Jolynn R. Chappell, Robert J. Callan, Bruce A. Connally/John Wiley & Sons, Inc. Ames, Iowa 50014-8300, USA., 2012. – 197 с.
2. Sivula CP, Suckow MA. Euthanasia. In: Weichbrod RH, Thompson GA, Norton JN, editors. Management of Animal Care and Use Programs in Research, Education, and Testing. 2nd ed. Boca Raton (FL): CRC Press/Taylor & Francis; 2018. Chapter 35. PMID: 29787219.
3. Grandin T. Euthanasia and slaughter of livestock. J Am Vet Med Assoc. 1994 May 1;204(9):1354-60. PMID: 8050971.
4. Kollias NS, Strand EB, Kogan LR, Houlihan KE, Thompson-Iritani S, Hoenig DE, Ng ZY, Hart LA. Psychological implications of humane endings on the veterinary profession. J Am Vet Med Assoc. 2023 Jan 23;261(2):185-192. doi: 10.2460/javma.22.06.0234. PMID: 36701216.
5. Hurn S, Badman-King A. Care as an Alternative to Euthanasia? Reconceptualizing Veterinary Palliative and End-of-life Care. Med Anthropol Q. 2019 Mar;33(1):138-155. doi: 10.1111/maq.12494. Epub 2019 Feb 27. PMID: 30811651.

6. Bubeck MJ. Justifying Euthanasia: A Qualitative Study of Veterinarians' Ethical Boundary Work of "Good" Killing. *Animals* (Basel). 2023 Aug 4;13(15):2515. doi: 10.3390/ani13152515. PMID: 37570322; PMCID: PMC10416879.

Інше

напр., навчальні посібники, онлайн-частини, практичні візити, запрошені експерти тощо.

Навчальні посібники, практичні візити, запрошені експерти

6.3. Organisation of the sub-topic

ECTS-бали 0,3	Семестр Тиждень Години 4	Групування/ Ні	Рекомендований навчальний семестр LNUVMB: 204 – 3; 211 - 3 PSAU: 204 – 3; 211 - 3 NUBiP: 204 - 2 V. Dahl EUNU: 204 – 1; 211 – 3	Мова Українська
Навантаження 0,3 ECTS-бал x 30 годин = 9 годин, з наступним розподілом				
Lectures 2 годин / 22%		Practical Tasks/Group work 4 годин /45%		Preparation/ follow up/ self-study 3 годин /33%

* Частини 6.1.–6.3. копіювати та вставляти X разів, залежно від кількості підтем модуля